

646.

Na osnovu člana 88 tačke 2 Ustava Republike Crne Gore donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O RAČUNOVODSTVU I REVIZIJI

("Sl. list RCG", br. 69/05 od 18.11.2005, "Sl. list Crne Gore", br. 80/08 od 26.12.2008)

Prolašavam Zakon o računovodstvu i reviziji, koji je donijela Skupština Republike Crne Gore na drugoj sjednici drugog redovnog zasijedanja u 2005. godini, dana 10. novembra 2005. godine.

Broj: 01- 1140/2

Podgorica, 15. novembra 2005. godine

Predsjednik Republike Crne Gore

Filip Vujanović, s.r.

ZAKON

O RAČUNOVODSTVU I REVIZIJI

I OSNOVNE ODREDBE

1. Opšte odredbe

Član 1

- (1) Ovim zakonom se uređuju uslovi i način vođenja poslovnih knjiga, sastavljanje i prezentacija finansijskih iskaza (u daljem tekstu: računovodstvo), kao i uslovi i način provođenja postupka i vršenja revizije finansijskih iskaza (u daljem tekstu: revizija) i druga pitanja od značaja za računovodstvo i reviziju.
- (2) Ovaj zakon primjenjuje se na pravna lica registrovana za obavljanje privredne i društvene djelatnosti i dio stranog društva (u daljem tekstu: pravna lica).
- (3) Ovaj zakon se ne primjenjuje na subjekte koji se finansiraju iz budžeta i vanbudžetskih fondova.

2. Značenje pojedinih izraza

Član 2

Pojedini izrazi, u smislu ovog zakona, imaju sljedeće značenje:

- društvo za reviziju je privredno društvo osnovano radi obavljanja djelatnosti revizije na teritoriji Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Crna Gora) u skladu sa zakonom;
- revizija je ispitivanje finansijskih iskaza radi davanja mišljenja da li finansijski iskazi obuhvaćeni revizijom istinito i objektivno prikazuju stanje imovine, kapitala i obaveza, kao i rezultate poslovanja primjenom Međunarodnih standarda revizije i Kodeksa etike;
- finansijski iskazi, u skladu sa MRS, odnosno MSFI su:
 - bilans stanja;
 - bilans uspjeha;
 - izvještaj o novčanim tokovima;
 - izvještaj o promjenama na kapitalu;
 - računovodstvene politike i napomene uz finansijske iskaze.
- finansijski izvještaji predstavljaju skup finansijskih iskaza i ostalih pratećih izvještaja koji mogu podrazumijevati i izvještaje menadžmenta, komentare uprave, mišljenja i izvještaje revizora i druge isprave;

- IAASB je Odbor za Međunarodne standarde revizije i uvjeravanja (International Auditing and Assurance Standards Board) kao nezavisno regulatorno tijelo Međunarodne federacije računovođa (IFAC);
- IASB je Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (the International Accounting Standards Board) kao nezavisno regulatorno tijelo Fondacije Komiteta za međunarodne računovodstvene standarde - IASCF (the International Accounting Standards Committee Foundation);
- IFAC je Međunarodna federacija računovođa (International Federation of Accountants), koja je globalno regulatorno tijelo iz oblasti računovodstvene profesije;
- IFRIC (International Financial Reporting Interpretations Committee - Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izvještavanja) je komitet IASB zadužen za analizu pitanja iz oblasti računovodstva u kontekstu postojećih Međunarodnih računovodstvenih standarda - MRS (IAS) i Okvira IASB;
- kodeks etike za profesionalne računovođe je Kodeks prihvaćen na osnovu IFAC-ovog Međunarodnog kodeksa etike za profesionalne računovođe (International Code of Ethics for Professional Accountants - ICEPA) kojim se definišu opšteprihvaćeni standardi ponašanja profesionalnih računovođa;
- MRS su Međunarodni računovodstveni standardi (International Accounting Standards - IAS), Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja - MSFI (International Financial Reporting Standards - IFRS) i odgovarajuća objašnjenja Standarda i izmjene ovih standarda i odgovarajuća objašnjenja izdati ili prihvaćeni od strane IASB i IFRIC-a;
- statistički aneks je izvještaj sa podacima o pravnom licu, koji se dostavlja uz finansijske iskaze;
- MSR su Međunarodni standardi revizije (International Standards of Auditing - ISA), koje je objavio IAASB i IFAC;
- registar je imenik sertifikovanih računovođa, ovlašćenih revizora i društava za reviziju;
- ovlašćeni revizor je fizičko lice koje ima licencu za obavljanje revizije;
- revizor grupe povezanih pravnih lica je ovlašćeni revizor ili društvo za reviziju, koje obavlja reviziju konsolidovanih finansijskih iskaza;
- ovlašćeni profesionalni računovođa je računovođa koji ima sertifikat organa državne uprave nadležnog za poslove finansija izdat u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji ("Službeni list RCG", br. 6/02);
- sertifikovani računovođa je računovođa koji ima sertifikat organa državne uprave nadležnog za poslove finansija (u daljem tekstu: nadležni organ).

II FINANSIJSKI ISKAZI I STANDARDI

Član 3

- (1) Pravna lica sastavljaju finansijske iskaze po Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS), odnosno po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), koje je proglasio IASB i usvojio i objavio nadležni organ koji je od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovođa (IFAC) dobio pravo na prevod i objavljivanje.
- (2) Revizija i prezentiranje finansijskih iskaza vrši se po Međunarodnim standardima za reviziju (MSR), koji su proglašeni od strane IASB, kao tijela Međunarodne federacije računovođa (IFAC), a koje je usvojio i objavio nadležni organ.

Razvrstavanja pravnih lica

Član 3 a (član 3a ovog zakona primjenjivaće se od 1. jula 2009. godine)

- (1) Pravna lica, u smislu ovog zakona, razvrstavaju se na mala, srednja i velika, u zavisnosti od prosječnog broja zaposlenih, ukupnog prihoda na godišnjem nivou i ukupne aktive.
- (2) U srednja pravna lica razvrstavaju se pravna lica koja na dan sastavljanja finansijskih iskaza ispunjavaju dva od tri sljedeća kriterijuma:
 - 1) da je prosječan broj zaposlenih u godini za koju se podnosi godišnji izvještaj od 50 do 250;
 - 2) da je ukupan prihod na godišnjem nivou od 10.000.000 do 50.000.000 EUR-a;
 - 3) da je ukupna aktiva od 10.000.000 do 43.000.000 EUR-a.
- (3) Pravna lica čija su dva od tri kriterijuma niža od najnižih kriterijuma iz stava 2 ovog člana razvrstavaju se u mala pravna lica, a pravna lica čija su dva od tri kriterijuma viša od najviših kriterijuma iz stava 2 ovog

člana razvrstavaju se u velika pravna lica.

- (4) Razvrstavanje u skladu sa kriterijumima iz st. 2 i 3 ovog člana vrši pravno lice samostalno na dan sastavljanja finansijskih iskaza i dobijene podatke koristi za narednu poslovnu godinu.
- (5) Novoosnovana pravna lica razvrstavaju se, u skladu sa st. 2 i 3 ovog člana, na osnovu podataka iz finansijskih iskaza tekuće poslovne godine i broja mjeseci poslovanja, a utvrđeni podaci koriste se za tekuću i narednu poslovnu godinu.
- (6) Prosječan broj zaposlenih izračunava se tako što se ukupan broj zaposlenih krajem svakog mjeseca, uključujući i zaposlene u inostranstvu, podijeli sa brojem mjeseci.

Konsolidovani iskazi

Član 3 b

- (1) Pravna lica koja imaju kontrolu (matična pravna lica) nad jednim ili više pravnih lica (zavisna pravna lica) dužna su da sastavljaju, dostavljaju i objavljuju konsolidovane finansijske iskaze, u skladu sa MRS.
- (2) Konsolidovani finansijski iskazi su iskazi ekonomske cjeline koju čine matično i sva zavisna pravna lica.

III RAČUNOVODSTVO I KNJIGOVODSTVO

1. Poslovne knjige

Član 4

- (1) Poslovne knjige dužna su da vode pravna lica.
- (2) Poslovne knjige vode se po sistemu dvojnog knjigovodstva.
- (3) Poslovne knjige su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne evidencije.
- (4) Organizaciju poslova računovodstva pravna lica uređuju opštim aktom u skladu sa zakonom.
- (5) Pravno lice dužno je da registruje sve poslovne transakcije i vodi njihovu evidenciju u poslovnim knjigama.
- (6) Poslovne transakcije se evidentiraju po metodi fakturisane realizacije.
- (7) Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji, u skladu sa pravilima urednog knjigovodstva i mora da prikazuje istinito finansijsko stanje i rezultate poslovanja.

2. Načela fakturisane i gotovinske realizacije

Član 5

Briše se. ("Sl. list CG", br. 80/08)

3. Pripremanje i dostavljanje finansijskih iskaza

Član 6

- (1) Pravna lica dužna su da pripreme godišnje finansijske iskaze i konsolidovane iskaze sa stanjem na dan 31. decembra poslovne godine, odnosno na dan registracije statusnih promjena (spajanje, pripajanje, podjela) i na dan donošenja odluke o dobrovoljnoj likvidaciji pravnog lica.
- (2) Pravna lica dužna su da dostavljaju finansijske iskaze u papirnoj i elektronskoj formi Centralnom registru Privrednog suda, najkasnije do 28. februara tekuće za prethodnu godinu.
- (3) Uz iskaze iz stava 1 ovog člana dostavlja se i statistički aneks.
- (4) Bilans stanja i bilans uspjeha objavljuju se na sajtu Centralnog registra Privrednog suda.
- (5) Bliži način čuvanja finansijskih iskaza iz stava 1 ovog člana i sadržaj statističkog aneksa uređuje se propisom nadležnog organa.

Obaveza sastavljanja finansijskih iskaza

Član 6 a

- (1) Veliko pravno lice, srednje pravno lice i matično pravno lice koje je dužno da sastavlja konsolidovane finansijske iskaze, pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, dužno je da Centralnom registru Privrednog suda dostavi finansijske iskaze i konsolidovane iskaze u skladu sa zahtjevima MRS/MSFI.
- (2) Malo pravno lice dužno je da Centralnom registru Privrednog suda dostavi bilans stanja, bilans uspjeha i statistički aneks.

Dostavljanje finansijskih iskaza

Član 6 b

- (1) Akcionarsko društvo i drugo pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, kao i matično pravno lice koje je dužno da sastavlja konsolidovane finansijske iskaze, dužno je da u pisanom i elektronskom obliku sačinjava i dostavlja Komisiji za hartije od vrijednosti godišnje i kvartalne finansijske iskaze.
- (2) Komisija za hartije od vrijednosti finansijske iskaze iz stava 1 ovog člana objavljuje na svojoj internet stranici.
- (3) Bliži sadržaj, rokovi i način sačinjavanja i dostavljanja iskaza iz stava 1 ovog člana utvrđuju se pravilima Komisije za hartije od vrijednosti.

4. Vođenje poslovnih knjiga

Član 7

- (1) Poslovne knjige vodi i finansijske iskaze pravnog lica sastavlja lice određeno opštim aktom pravnog lica.
- (2) Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza iz stava 1 ovog člana može da vrši lice koje nije kažnjavano za krivična djela koja ga čine nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva.
- (3) Poslovne knjige vode se u pisanoj i elektronskoj formi.
- (4) Bliži način vođenja poslovnih knjiga utvrđuje se propisom nadležnog organa.

5. Potpisivanje finansijskih iskaza

Član 8

Finansijske iskaze pravnog lica dužan je da potpiše i za njihovu tačnost odgovara lice koje je sačinilo finansijski iskaz pravnog lica, rukovodilac finansijsko-računovodstvenih poslova, predsjednik odbora direktora, odnosno izvršni direktor.

Član 9

Briše se. ("Sl. list CG", br. 80/08)

7. Zaključivanje i čuvanje poslovnih knjiga

Član 10

- (1) Pravno lice dužno je da poslovne knjige usaglasi sa izvršenim popisom imovine i obaveza i zaključi na dan 31. decembar poslovne godine i da ih čuva u sljedećim rokovima:"
- (2) Način i rokovi za vršenje popisa iz stava 1 ovog člana utvrđuju se propisom nadležnog organa.

8. Sertifikacija računovođa

Član 11

- (1) Ovlašćeni profesionalni računovođa može steći zvanje sertifikovanog računovođe ukoliko položi ispite utvrđene programom sertifikacije koji je utvrdio nadležni organ u skladu sa standardom obuke IFAC-a.
- (2) Sertifikat računovođe može steći lice koje:
 - 1) je položilo ispite utvrđene programom sertifikacije koji je utvrdio nadležni organ u skladu sa standardom

- obuke IFAC-a;
 - 2) ima visoku stručnu spremu;
 - 3) ima tri godine radnog iskustva na računovodstvenim poslovima;
 - 4) nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva.
- (3) Polaganje ispita za sticanje zvanja sertifikovanog računovođe organizuje nadležni organ, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.
 - (4) Sertifikat računovođe može steći i lice koje je steklo zvanje sertifikovanog računovođe kod organizacije koja je članica IFAC-a ili IASB-a, pod uslovom da program po kome je podnosilac zahtjeva stekao stručne kvalifikacije odgovara programu obuke i polaganja ispita nadležnog organa.
 - (5) Ovlašćene profesionalne i sertifikovane računovođe moraju postupati u skladu sa Kodeksom profesionalne etike računovođa.
 - (6) Dokumentacija koja se dostavlja za sticanje zvanja sertifikovanog računovođe utvrđuje se propisom nadležnog organa.
 - (7) Nadležni organ utvrđuje ispunjenost uslova iz stava 2 ovog člana i izdaje sertifikat računovođe.

IV REVIZIJA FINANSIJSKIH ISKAZA

1. Obaveznost revizije

Član 12

- (1) Revizija finansijskih iskaza je obavezna za akcionarska društva, velika pravna lica i matična pravna lica koja, zajedno sa zavisnim pravnim licima, ispunjavaju uslove za svrstavanje u kategoriju velikih pravnih lica.
- (2) Revizija finansijskih iskaza je obavezna i za osiguravajuća društva, banke i druge finansijske institucije, Centralnu depozitarnu agenciju (CDA), ovlašćene učesnike na tržištu hartija od vrijednosti, investicione fondove i druge kolektivne investicione šeme.
- (3) Pravna lica iz st. 1 i 2 ovog člana dužna su da Centralnom registru Privrednog suda dostave izvještaj o reviziji sa mišljenjem o finansijskim iskazima, u papirnoj i elektronskoj formi, najkasnije do 30. juna tekuće za prethodnu poslovnu godinu.
- (4) Izvještaj o reviziji sa mišljenjem o finansijskim iskazima Centralni registrar Privrednog suda objavljuje na internet stranici.
- (5) Akcionarsko društvo i drugo pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente, kojima se trguje na organizovanom tržištu, kao i matično pravno lice koje je dužno da sastavlja konsolidovane finansijske iskaze, dužni su da, u papirnoj i elektronskoj formi, izvještaj o reviziji sa mišljenjem o finansijskim iskazima dostave Komisiji za hartije od vrijednosti, najkasnije do 30. juna tekuće za prethodnu poslovnu godinu.
- (6) Izvještaj o reviziji sa mišljenjem o finansijskim iskazima Komisija za hartije od vrijednosti objavljuje na internet stranici.

2. Uslovi za obavljanje revizije

Član 13

- (1) Reviziju finansijskih iskaza i evidencija vrši ovlašćeni revizor.
- (2) Ovlašćeni revizor može angažovati druga lica za pomoć pri obavljanju revizije, pod uslovom da ta lica obavljaju poslove revizije pod nadzorom ovlašćenog revizora.
- (3) Izvještaj o reviziji sa mišljenjem o finansijskim iskazima organizacije potpisuje ovlašćeni revizor.
- (4) Reviziju ne može vršiti ovlašćeni revizor:
 - 1) koji je akcionar, član ili osnivač pravnog lica iz člana 12 stav 2 kod kojeg se vrši revizija;
 - 2) koji za potrebe pravnog lica koje je obuhvaćeno revizijom obavlja računovodstvene poslove ili pruža savjetodavne usluge;
 - 3) u drugim slučajevima utvrđenim Kodeksom etike.

3. Izdavanje licence za obavljanje revizije

Član 14

- (1) Licenca za obavljanje revizije može se izdati licu koje ispunjava sljedeće uslove:
 - 1) da ima zvanje sertifikovanog računovođe;
 - 2) da je najmanje tri godine pod nadzorom ovlašćenog revizora po osnovu ugovora o radu obavljalo djelatnost revizije pravnih lica;
 - 3) da nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva i revizije.
- (2) Bliži uslovi i dokumentacija koja se dostavlja za dobijanje licence za obavljanje revizije utvrđuju se propisom nadležnog organa.
- (3) Ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana utvrđuje i izdaje licencu za obavljanje revizije nadležni organ.

4. Društvo za reviziju

Član 15

- (1) Za obavljanje djelatnosti revizije može se osnovati društvo za reviziju, od kojih najmanje dva osnivača moraju biti ovlašćeni revizori koji posjeduju većinu od najmanje dvije trećine glasova u upravljanju društvom.
- (2) Društvo za reviziju, odnosno ovlašćeni revizor, koji vrše djelatnost revizije, dužan je da zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi svojim radom mogli nanijeti licu za koje vrši reviziju.
- (3) Sumu osiguranja iz stava 2 ovog člana propisuje nadležni organ.

5. Obavljanje revizije

Član 16

- (1) Ovlašćeni revizor i društva za reviziju mogu vršiti reviziju na teritoriji Crne Gore ukoliko ispunjavaju uslove utvrđene ovim zakonom.
- (2) Ovlašćeni revizor mora postupati u skladu sa Kodeksom etike.
- (3) Ovlašćeni revizori i društva za reviziju mogu, osim revizije finansijskih iskaza, da pružaju samo usluge procjene vrijednosti imovine, obaveza i kapitala, usluge finansijskih analiza i izrade finansijskih elaborata.

Dozvola za rad

Član 16 a

- (1) Društvo za reviziju može vršiti poslove revizije samo na osnovu dozvole za rad.
- (2) Dozvolu za rad iz stava 1 ovog člana izdaje i oduzima nadležni organ.
- (3) Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se na osnovu zahtjeva.

Odlučivanje o zahtjevu

Član 16 b

Nadležni organ je dužan da o zahtjevu za izdavanje dozvole za rad odluči u roku od 30 dana od dana uredno podnijetog zahtjeva.

Oduzimanje dozvole

Član 16 c

Dozvola za rad oduzeće se društvu za reviziju koje ne ispunjava uslove iz člana 15 ovog zakona.

Revizorsko mišljenje

Član 16 d

- (1) Revizorsko mišljenje o obavljenoj reviziji finansijskih iskaza (u daljem tekstu: revizorsko mišljenje) sačinjava se u skladu sa MSR.
- (2) Revizorsko mišljenje u pisanoj formi mora da sadrži jasno izraženo i obrazloženo mišljenje o finansijskim iskazima u cjelosti.
- (3) Revizorsko mišljenje sastavlja i potpisuje ovlašćeni revizor u svoje ime, odnosno ovlašćeno lice društva za reviziju.
- (4) Uz revizorsko mišljenje prilažu se finansijski iskazi koji su predmet revizije.

REVIZORSKI ODBOR**Član 16 e**

- (1) Velika pravna lica moraju imati revizorski odbor od najmanje tri člana.
- (2) Revizorski odbor imenuje skupština akcionarskog društva, odnosno nadležni organ određen statutom.
- (3) Najmanje jedan član revizorskog odbora mora biti stručnjak iz oblasti računovodstva i revizije.

Nadležnost revizorskog odbora**Član 16 f**

Revizorski odbor:

- 1) prati postupak finansijskog izvještavanja;
- 2) prati djelotvornost interne kontrole društva i interne revizije;
- 3) prati zakonom propisanu reviziju godišnjih i konsolidovanih finansijskih iskaza;
- 4) prati nezavisnost angažovanih ovlašćenih revizora ili društava za reviziju, koji obavljaju reviziju, kao i ugovore o dodatnim uslugama iz člana 16 stav 3 ovog zakona;
- 5) daje preporuke skupštini društva, odnosno osnivačima o izboru ovlašćenog revizora ili revizorskog društva;
- 6) raspravlja o planovima i godišnjem izvještaju unutrašnje kontrole, kao i o drugim pitanjima koja se odnose na finansijsko izvještavanje i reviziju.

Obaveza izvještavanja**Član 16 g**

Ovlašćeni revizor ili društvo za reviziju dužni su da revizorski odbor pravnog lica izvještavaju o ključnim pitanjima koja proizlaze iz revizije, a naročito o radu i propustima unutrašnje kontrole.

Interni revizor**Član 16 h**

- (1) Veliko pravno lice mora imati internog revizora.
- (2) Internu reviziju kod velikog pravnog lica može da vrši interni revizor ili poseban organizacioni dio pravnog lica.
- (3) Lice koje obavlja poslove interne revizije ne može obavljati druge poslove kod velikog pravnog lica.
- (4) Interni revizor, odnosno lice koje rukovodi organizacionim dijelom za internu reviziju mora imati visoku stručnu spremu i radno iskustvo od najmanje tri godine na računovodstvenim ili poslovima revizije.

Plan interne revizije**Član 16 i**

- (1) Interna revizija velikog pravnog lica vrši se na osnovu godišnjih planova interne revizije, koji se sačinjavaju na osnovu procjene rizika i naročito sadrže:
 - 1) ciljeve i zadatke interne revizije;

- 2) područja poslovanja u kojima su posebno izraženi rizici;
- 3) oblasti poslovanja koje će biti predmet revizije;
- 4) stepen obuhvatnosti interne revizije po određenim područjima poslovanja pravnog lica;
- 5) postupke revizije za najvažnije oblasti poslovanja pravnog lica;
- 6) rokove za izvršenje planiranih aktivnosti;
- 7) dinamiku izvještavanja o nalazima interne revizije.

Standardi organizovanja interne revizije

Član 16 j

Funkcionisanje interne revizije se organizuje na način kojim se obezbjeđuje trajnost obavljanja funkcije interne revizije, dostupnost reviziji svih poslova, nezavisnost, objektivnost i nepristrasnost u radu internog revizora i blagovremeno izvještavanje o nalazima interne revizije, adekvatnim i organizovanim vršenjem funkcije interne revizije.

Registar

Član 16 k

- (1) Registar ovlašćenih revizora i registar društava za reviziju, kao javnu knjigu, vodi nadležni organ.
- (2) Registar ovlašćenih revizora sadrži:
 - 1) ime, prezime i adresu ovlašćenog revizora;
 - 2) broj i datum rješenja o izdavanju licence za obavljanje revizije;
 - 3) broj i datum rješenja o oduzimanju licence za obavljanje revizije;
 - 4) naziv, sjedište i registarski broj društva za reviziju kod koga je zaposlen ili na drugi način angažovan ovlašćeni revizor;
 - 5) podatke o registraciji ovlašćenog revizora kod nadležnih organizacija drugih država (naziv nadležne organizacije za registraciju i broj registracije).
- (3) Registar društava za reviziju sadrži:
 - 1) naziv, sjedište i registarski broj društva za reviziju;
 - 2) broj i datum rješenja o izdavanju dozvole za rad;
 - 3) broj i datum rješenja o oduzimanju dozvole za rad;
 - 4) lice zaduženo za kontakt i adresu internet stranice;
 - 5) ime i registarski broj ovlašćenih revizora koji su zaposleni u društvu ili na drugi način angažovani u društvu;
 - 6) ime, prezime i adresu osnivača društva;
 - 7) ime, prezime i adresu članova odbora direktora, odnosno izvršnog direktora;
 - 8) podatke o eventualnoj registraciji kod nadležnih organizacija drugih država (naziv nadležne organizacije za registraciju i broj registracije).
- (4) Privredno društvo koje nije od nadležnog organa dobilo dozvolu za rad, u svom nazivu ne smije sadržati naziv "društvo za reviziju".

Promjena podataka

Član 16 l

Ovlašćeni revizori i društva za reviziju dužni su da o promjenama podataka upisanih u registar ovlašćenih revizora i registrar društava za reviziju obavijeste nadležni organ, najkasnije u roku od sedam dana od dana nastale promjene.

V POVREDA PRAVILA PROFESIONALNOG PONAŠANJA

Oduzimanje licence ovlašćenom revizoru

Član 17

- (1) Ovlašćenom revizoru može biti oduzeta licenca u slučaju da obavlja poslove revizije nestručno i nesaglasno sa MSR i Kodeksom etike.
- (2) Rješenje o oduzimanju licence Ovlašćenom revizoru donosi nadležni organ.
- (3) Rješenje iz stava 2 ovog člana je konačno i protiv njega se može voditi upravni spor.
- (4) Ovlašćenom revizoru kome je oduzeta licenca zabranjeno je obavljanje djelatnosti, odnosno poslova revizije u svojstvu revizora zaposlenog u društvu za reviziju, kao i posjedovanje vlasničkih i upravljačkih prava u društvu za reviziju u periodu od deset godina od pravosnažnosti rješenja.

Va SAVJET ZA RAČUNOVODSTO I REVIZIJU

Osnivanje

Član 17 a

- (1) Savjet osniva Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na predlog nadležnog organa.
- (2) Sjedište Savjeta je u Podgorici.

Sastav i mandat

Član 17 b

- (1) Savjet ima sedam članova.
- (2) Članovi Savjeta imenuju se na period od pet godina i mogu ponovo biti imenovani na isti period.
- (3) Članovi Savjeta imenuju se iz reda stručnjaka, na predlog Ministarstva finansija, Ministarstva za ekonomski razvoj, Centralne banke Crne Gore, Komisije za hartije od vrijednosti, Privrednog suda, Agencije za nadzor osiguranja i institucije kojoj su, od strane nadležnog organa, povjereni poslovi organa državne uprave nadležnog za poslove računovodstva i revizije, a koji posjeduju znanja iz računovodstva, finansija i revizije.
- (4) Savjet ima sekretara, koga na period od pet godina imenuje Vlada.
- (5) Akt o imenovanju članova Savjeta i sekretara donosi Vlada.

Djelokrug rada

Član 17 c

- (1) Savjet razmatra i zauzima stavove o pitanjima: razvoja i unaprjeđivanja računovodstvene i revizorske prakse u Crnoj Gori; pružanja savjeta licima koja kreiraju politiku, regulatorima i državnim organima; pružanja stručne pomoći za poboljšanje kvaliteta finansijskog izvještavanja i druga pitanja značajna za ostvarivanje i unapređenje računovodstvene i revizorske prakse u Crnoj Gori.
- (2) Savjet razmatra i daje mišljenja o nacrtima i predlozima zakona i drugih propisa od značaja za računovodstvo i reviziju.
- (3) Mišljenje iz st. 1 i 2 ovog člana Savjet dostavlja nadležnom organu koje je pripremio zakon.
- (4) Nadležni organ iz stava 3 ovog člana dužan je da, u roku od 30 dana od dana dostavljanja mišljenja, obavijesti Savjet o stavovima nadležnog organa zauzetim povodom mišljenja Savjeta.
- (5) Ukoliko nadležno ministarstvo i Savjet ne postignu saglasnost u vezi sa mišljenjem na pojedini propis, Savjet svoje mišljenje može dostaviti Vladi.

Administrativno-tehnički poslovi

Član 17 d

- (1) Administrativno-tehničke poslove za potrebe Savjeta obavlja sekretar.
- (2) Sredstva za rad Savjeta obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore.
- (3) Rad Savjeta je javan.
- (4) Savjet donosi Poslovnik o radu, kojim se uređuje organizacija i način rada Savjeta.

(5) Savjet podnosi Vladi godišnji izvještaj o radu.

Član 17 e

Akt o imenovanju članova Savjeta i sekretara, u skladu sa ovim zakonom, donijeće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

VI NADZOR

Član 18

- (1) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši nadležni organ.
- (2) Poslove inspekcijskog nadzora u okviru nadzora iz stava 1 ovog člana vrši ovlašćeni službenik nadležnog organa, u skladu sa zakonom.
- (3) Pored obaveza i ovlašćena utvrđenih Zakonom o inspekcijskom nadzoru, ovlašćeni službenik iz stava 2 ovog člana ima obavezu i ovlašćenja da ispita:
 - tačnost razvrstavanja pravnih lica na mala, srednja i velika;
 - da li su pravna lica uredili organizaciju poslova računovodstva u skladu sa ovim zakonom;
 - da li se poslovne knjige i računovodstvena evidencija vode u skladu sa ovim zakonom;
 - da li pravna lica dostavljaju Centralnom registru Privrednog suda godišnje finansijske iskaze i konsolidovane iskaze u rokovima utvrđenim ovim zakonom i da li su objavljeni na propisan način;
 - da li je uz finansijske iskaze dostavljen i statistički aneks;
 - da li su finansijski iskazi i konsolidovani iskazi potpisani od strane odgovornog lica;
 - da li su pravna lica dostavila izvještaj o reviziji sa mišljenjem o obavljenoj reviziji u papirnoj i elektronskoj formi Centralnom registru Privrednog suda u zakonom propisanom roku i da li je objavljen na propisan način;
 - da li su pravna lica iz člana 6 b stav 1 ovog zakona dostavila Komisiji za hartije od vrijednosti godišnje i kvartalne finansijske iskaze u zakonom propisanom roku;
 - da li su pravna lica iz člana 14 stav 5 ovog zakona dostavila Komisiji za hartije od vrijednosti izvještaj o reviziji sa mišljenjem o finansijskim iskazima u zakonom propisanom roku;
 - da li društvo za reviziju vrši poslove revizije na osnovu dozvole za rad.

Član 18 a

O izvršenom nadzoru kod pravnog lica sačinjava se zapisnik. Primjerak zapisnika dostavlja se pravnom licu.

Član 18 b

Ako ovlašćeno lice nadležnog organa utvrdi da je opštim ili pojedinačnim aktom ili preduzetom radnjom povrijeđen ovaj zakon ima obavezu i ovlašćenje da:

- 1) naloži rješenjem otklanjanje utvrđene povrede ovog zakona i odredi rok u kome se to mora učiniti;
- 2) preduzme druge mjere i radnje za koje je ovlašćeno zakonom.

Član 18 c

- (1) Protiv rješenja ovlašćenog lica može se izjaviti žalba nadležnom organu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
- (2) Žalba na rješenje iz člana 18 b stav 1 tačka 1 ovog zakona ne odlaže izvršenje rješenja.
- (3) Nadležni organ dužan je da u roku od 30 dana od dana prijema žalbe rješenjem odluči po žalbi.
- (4) Protiv konačnog rješenja iz člana 18 b stav 1 tačka 1 ovog zakona i rješenja iz stava 3 ovog člana ne može se pokrenuti upravni spor.
- (5) Ako preduzeće za reviziju ne postupi u skladu sa nalogom i u roku utvrđenom u konačnom rješenju iz člana 18 b stav 1 ovog zakona, nadležni organ, na predlog ovlašćenog lica, donosi rješenje o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova revizije.
- (6) Rješenje iz stava 5 ovog člana konačno je i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.
- (7) Primjerak rješenja iz stava 5 ovog člana nadležni organ dostavlja i organizaciji nadležnoj za vođenje registra privrednih subjekata.

VII KAZNENE ODREDBE

Član 19

- (1) Novčanom kaznom od desetostrukog do tristastrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice koje ne čuva poslovne knjige u rokovima utvrđenim članom 10 ovog zakona.
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Član 19 a

Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do tristostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice koje ne sastavlja finansijske iskaze u skladu sa MRS odnosno MSFI (član 3 stav 1).

Član 19 b

- (1) Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do tristostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lica koje ne sastavlja, ne dostavlja i ne objavljuje konsolidovane finansijske iskaze u skladu sa MRS (član 3b stav 1).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Član 19 c

- (1) Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do tristostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice iz člana 6 a st. 1 i 2 ovog zakona koje Centralnom registru Privrednog suda u roku propisanim članom 6 stav 2 ovog zakona ne dostavi u papirnoj i elektronskoj formi finansijske iskaze i konsolidovane finansijske iskaze.
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Član 19 d

- (1) Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do tristostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice iz člana 6 b stav 1 ovog zakona koje, Komisiji za hartiji od vrijednosti u roku propisanim članom 6 stav 2 ovog zakona ne dostavi, u pisanom i elektronskom obliku godišnje i kvartalne finansijske iskaze.
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Član 19 e

- (1) Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice koje uz finansijske iskaze ne dostavi i statistički aneks (član 6 stav 3).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Član 19 f

- (1) Novčanom kaznom od desetostrukog do tristostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice ukoliko Centralnom registru Privrednog suda odnosno Komisiji za hartije od vrijednosti dostavi nepotpisane finansijske iskaze (član 8).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Član 19 g

- (1) Novčanom kaznom od desetostrukog do tristostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice ukoliko poslovne knjige ne usaglasila sa izvršenim popisom imovine i obaveza (član 10

stav 1).

- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Član 20

- (1) Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice iz člana 12 stav 1 koje usvoji izvještaj revizora koji je potpisao revizor koji nije licenciran od strane nadležnog organa.
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu iz člana 12 stav 1 ovog zakona novčanom kaznom od šestostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Član 21

- (1) Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice ako poslovne knjige ne vodi u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od šestostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Član 21 a

- (1) Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do tristostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice koje ne dostavi izvještaj o reviziji sa mišljenjem o finansijskim iskazima u rokovima propisanim članom 12 st. 3 i 5 ovog zakona.
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Član 22

- (1) Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj društvo za reviziju koje obavlja djelatnost revizije, a ne ispunjava uslove predviđene čl. 13, 15 i 16 ovog zakona.
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u društvu za reviziju novčanom kaznom od šestostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Član 23

Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj društvo za reviziju koje ne izvrši reviziju u skladu sa ovim zakonom, MRS i MSR, MSFI i Kodeksom etike.

Član 24

Novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se revizor koji ne izvrši reviziju u skladu sa ovim zakonom, MRS i MSR, MSFI i Kodeksom etike.

Član 25

Novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj fizičko lice koje obavlja poslove revizije, a ne ispunjava uslove predviđene čl.13 i 14 ovog zakona.

Član 25 a

- (1) Novčanom kaznom od desetostrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice (društvo za reviziju) koje u propisanom roku ne obavijesti nadležni organ o promjenama informacija koje se nalaze u registru (član 16 l).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice- ovlašćeni revizori i odgovorno lice u pravnom licu (društvo za reviziju) novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Član 25 b

- (1) Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do tristostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice koje od strane nadležnog organa nije dobilo dozvolu za rad, a u svom nazivu sadrži riječi "društvo za reviziju" (član 16 k stav 4).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Član 26

Novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj fizičko lice koje sa pravnim licem zaključi ugovor lažno se predstavljajući kao sertifikovani računovođa, a koje ne ispunjava uslove predviđene članom 11 ovog zakona.

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Član 27**

Briše se. ("Sl. list CG", br. 80/08)

Član 28

Izuzetno od člana 5 ovog zakona, pravna lica koja imaju godišnji prihod manji od 500.000 eura mogu da koriste ili načelo fakturisane realizacije ili načelo gotovinske realizacije primjenom pojednostavljenih računovodstvenih metoda, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji ("Službeni list RCG", br. 6/02), do 31. marta 2006. godine.

Član 29

- (1) Lice koje je steklo licencu na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni list RCG", br. 6/02) dužno je da do 31. marta 2006. godine položi ispite predviđene programom sertifikacije računovođa.
- (2) Licenca lica koje ne položi ispit iz stava 1 ovog člana prestaje da važi 1. aprila 2006. godine.

Član 30

Odredba stava 2 člana 15 ovog zakona primjenjivaće se od 1. aprila 2006. godine.

Član 30 a

Velika pravna lica i društva za reviziju dužni su da svoje poslovanje usklade sa odredbama čl. 18, 16e i 16h ovog zakona do 1. januara 2012. godine.

Član 30 b

Izuzetno od člana 6 stav 2 ovog zakona finansijski iskazi za 2008. godinu dostavljaju se najkasnije do 30. juna 2009. godine.

Član 31

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o računovodstvu i reviziji ("Službeni list RCG", broj 06/02).

Član 32

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".